

DISCIPELSCHAP. SUPPLEMENT 13

[GEMEENTE]

FUNCTIE EN VORM IN DE CHRISTELIJKE GEMEENTE

Wat is het verschil tussen functie en vorm in de christelijke gemeenschap (de Gemeente of Kerk)?

Dezelfde functie kan een verscheidenheid van vormen hebben die bijdragen aan de grote verscheidenheid in het ene Lichaam van Christus.

1. Functie en verscheidenheid.

Hoe hoort de wereldwijde Gemeente en de plaatselijke gemeenten te functioneren?

(1) Christenen horen verscheidenheid te accepteren.

Lees Romeinen 12:4-8; 1 Korintiërs 12:4-7,18,28.

Aantekening. Hoewel er maar één Lichaam van Christus (één wereldwijde christelijke Gemeente of Kerk) is, bestaat het uit heel veel verschillende leden en verschillende plaatselijke gemeenten.

Verskillende achtergronden. De verscheidenheid in het ene Lichaam van Christus komt enerzijds doordat de leden uit verschillende landen, volken, stammen, talen en culturen voortkomen (Openbaring 5:9).

Verskillende genadegaven (geestesgaven). De verscheidenheid in het ene Lichaam van Christus komt anderzijds doordat de leden verschillende genadegaven (Geestesgaven) ontvangen hebben.

Verskillende taken. De verscheidenheid in het ene Lichaam van Christus komt ook doordat de leden tot een grote verscheidenheid van bedieningen (taken) geroepen worden (Markus 13:34). Sommige hebben gewone taken als evangelisatie, discipelen maken, barmhartigheid bewijzen en andere goede werken doen (1 Korintiërs 3:5; Efeziërs 2:10), sommigen bijzondere taken als grote dingen in geloof verrichten of mensen genezen (1 Korintiërs 12:9) en anderen om officiële of ambtelijke taken als oudste, pastor, leraar, evangelist, discipelmaker, enz. te verrichten (1 Korintiërs 12:28).

Verskillende plaatsen. De verscheidenheid kan ook te maken hebben met een bediening die wordt uitgevoerd in een plaatselijke gemeente, in de wereldwijde Gemeente (1 Korintiërs 12:18) of in de maatschappij.

(2) De nadelen van uniformiteit en voordelen van veelvormigheid (verscheidenheid).

De nadelen van uniformiteit. Uniformiteit leidt tot gaten in de bediening en onvolledige gemeenten. Als iedereen de enige leraar wil zijn, wie zijn dan de leerlingen? Als iedereen de enige leider wil zijn, waar zijn de volgelingen? Wie gaat zich geven aan barmhartigheid, aan bemoediging, aan dienen, helpen en goede werken?

Uniformiteit leidt tot onenigheid. Heel veel christenen kunnen dan geen ruimte vinden om hun genadegaven of taak uit te voeren.

- *Sociale uniformiteit* leidt tot discriminatie en onderdrukking en uitsluiting van bijvoorbeeld de armen en ongeletterde mensen (Jakobus 2:1-10). Het streven naar uniformiteit van ras leidt tot rassen discriminatie (Handelingen 10:9-16,28,34-35).

- *Culturele uniformiteit* leidt tot uitsluiting van mensen met een andere taal en cultuur, en meestal tot de handhaving van zondige culturele patronen van hun achtergrond cultuur, bijvoorbeeld, de instelling en handhaving van autoritair leiderschap, eisen van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid van volwassen kinderen aan hun ouders en oudere mensen in de gemeente, en het vervangen van Bijbels onderricht met culturele tradities (Markus 7:15-13).

- *Leerstellige uniformiteit*, wanneer het niet “heel het raadsbesluit van God verkondigt” (Handelingen 20:27) of wanneer het “het Woord van God vervalst” (2 Korintiërs 4:2) leidt tot het vormen van “sekten” (groepen die zich van andere christenen afscheiden).

De voordelen van verscheidenheid. Het kenmerk van een echte Bijbelse Gemeente is verscheidenheid (1 Korintiërs 12:14-20). Geestelijke verscheidenheid leidt tot echte eenheid, omdat het dienen van elk christen noodzakelijk is en elk christen het dienen van de andere christenen nodig heeft (1 Petrus 4:10-11). Sociale verscheidenheid maakt delen mogelijk: de rijken kunnen hun middelen met de armen delen (Jakobus 2:5). Verscheidenheid van ras maakt zending mogelijk: de onbereikte volken kunnen bereikt worden (Handelingen 8:27-31; Handelingen 10:24-28,34-35). Culturele verscheidenheid maakt de demonstratie van eenheid in het Lichaam van Christus mogelijk (1 Korintiërs 12:12-13). De wereldwijde Gemeente (Kerk) kan alleen doen wat zij moet doen wanneer zij deze verscheidenheid bezit. En de wereldwijde Gemeente (Kerk) kan alleen zijn wat zij moet zijn wanneer het vanuit één Hoofd namelijk Jezus Christus, bestuurd en beheerd word.

(3) Christenen horen wederzijds afhankelijk te zijn.

Lees 1 Korintiërs 12:21-27.

Aantekeningen. Er is in de Gemeente (Kerk) geen enkel reden voor minderwaardige of superieure gevoelens en waarderingen. Het oog heeft het oor nodig en de hand heeft de voet nodig. Elk lid is noodzakelijk voor het Lichaam van Christus om te functioneren. De leden “omringen elkaar met dezelfde zorg” (1 Korintiërs 12:25). Dat wil zeggen dat zij “de verschillende verantwoordelijkheden voor elkaar”¹ niet alleen binnen hun plaatselijke gemeente uitoefenen, maar ook in de wereldwijde Gemeente! Dit is ware oecumene!

2. Functie en vorm.

(1) Historische vormen in de Gemeente.

Vraag. Wat zijn historische voorbeelden van vormen in de Gemeente?

Aantekeningen. Christenen horen de christelijke functies in gepaste en eigentijdse vormen te kleden.

- Aanvankelijk kwamen christenen elke dag bijeen (Handelingen 2:46), maar later wekelijks (Handelingen 20:7).
- In het begin hielden christenen bijeenkomsten in de tempel (voorhof) (Handelingen 2:42,46), maar later in huizen (Handelingen 20:20; Romeinen 16:5).
- Oorspronkelijk combineerden christenen het breken van brood (de maaltijd van de Heer) met hun maaltijd thuis (Handelingen 2:42,46), maar later vierden zij het tijdens de samenkomsten (1 Korintiërs 11:17-22).
- De eerste christenen drukten hun vrijgevigheid uit door hun bezittingen gemeenschappelijk te bezitten en aan behoeftigen uit te delen (Handelingen 2:44-45; Handelingen 4:34-35), maar later door geregelde inzamelingen te houden (1 Korintiërs 16:1-2).
- De eerste gemeente loste onverwachte problemen op door speciale mensen als diakenen te kiezen en aan te stellen (Handelingen 6:1-7), maar later namen gewone christenen deze verantwoordelijkheden op zichzelf (Markus 13:34; 1 Petrus 4:10-11).
- De christenen doopten nieuwe gelovigen met water staande in een rivier (Markus 1:4-8; zie Johannes 3:23; 4:1), maar later staande in een huis (Handelingen 9:17-18; Handelingen 10:47-48; Handelingen 22:16) of staande in een rivier (Markus 1:4-8).
- De christenen groetten elkaar door elkaar om de hals te vallen (Handelingen 20:37) of met een heilige kus (2 Korintiërs 13:12).
- En de christenen baden als gelovigen in het Oude Testament met opgeheven handen (1 Koningen 8:22; Psalm 28:2; 1 Timoteüs 2:8), maar later ook door te knielen (Handelingen 20:36; Efeziërs 3:14).

Maar let op. Nergens in de Bijbel worden christenen geleerd of bevolen dezelfde vormen te volgen! Nergens in de Bijbel worden dergelijke vormen aan de christenen opgelegd!

(2) Functies die in de geschiedenis veranderd werden in onveranderlijke traditionele vormen.

Vraag. Wat zijn voorbeelden in de Bijbel van uiterlijke vormen die in functies veranderd werden?

Aantekeningen. De wereldwijde Gemeente (Kerk) wordt gewaarschuwd om niet sommige van hun functies in traditionele vormen te veranderen.

- Sommige geestelijke kringen leren traditionele vormen die helemaal tegen wat de Bijbel leert ingaat. Christenen mogen bijvoorbeeld niet occultisme of paranormale elementen als yoga (meditatie vormen uit het Hindoeïsme en Boeddhisme), spiritisme, reiki, handpalm lezen, enz. uit hun cultuur in hun gemeente invoeren (Deuteronomium 18:9-13)!
- Christenen mogen niet traditionele vormen in hun gemeente voortzetten wanneer deze traditionele vormen het Woord van God ontkrachten. Het overeind houden van traditionele vormen die het Woord van God (de Bijbel) ongeldig maken, moeten meteen beëindigd worden. Bijvoorbeeld, de Farizeeën hebben uitwendige vormen (het wassen/afspoelen/dopen van handen voor het eten en het afspoelen van bekken, kruiken en ketels enz.)(Markus 7:1-5) in verplichte functies veranderd!
- De aanstelling van één (en dan nog wel een autoritaire) leider in de plaatselijke gemeente (3 Johannes 9-11) in plaats van een raad van meerdere oudsten (Handelingen 20:17,28; 1 Timoteüs 4:14) schendt het duidelijke onderricht van de Bijbel (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4). In de Bijbel zijn plaatselijke gemeenten zelfstandig en wordt elke gemeente door “een raad van oudsten” geleid (Handelingen 14:23; Handelingen 20:17,28; Titus 1:5). Leiderschap in de Bijbel is altijd gedeeld leiderschap en dienend leiderschap (Johannes 13:12-17).
- Het dwingend opleggen van één bepaalde vorm van dopen met water, (bijvoorbeeld het dopen met water door besprenkeling of door onderdompeling die trouwens beiden nergens in de Bijbel geleerd of bevolen worden), maakt inbreuk op het duidelijke onderricht van de Bijbel “niet te gaan boven wat er in de Bijbel geschreven staat” (1 Korintiërs 4:6).

¹ DOTA Handleiding 1, les 11.

De betekenis van de christelijke doop met water² wordt heel duidelijk in de Bijbel geleerd, maar de vorm van dopen met water wordt niet in de Bijbel geleerd of bevolen.

- Christenen moeten niet blijven vasthouden aan traditionele vormen wanneer deze vormen hun betekenis hebben verloren. Jezus Christus veroordeelde uiterlijke vormen als die alleen maar voor de schijn van vroomheid gehandhaafd worden (Matteüs 23:25-29).
- Hoewel elk christelijke functie in een of ander vorm uitgedrukt word, mogen traditionele vormen in de gemeente nooit het duidelijke onderricht van de Bijbel schenden (Matteüs 15:1-9), moeten zij betekenis blijven hebben en mogen zij nooit aan andere christenen (die misschien een ander vorm voorstaan) opgelegd worden. De apostel Paulus waarschuwt tegen het opleggen en handhaving van vormen (bijvoorbeeld: de besnijdenis) alleen maar “om een goede indruk te maken” of “om te voorkomen dat andere christenen die een bepaalde traditionele vorm voorstaan, hen zouden vervolgen” (Galaten 6:12-16)!

(3) Historische vormen die Bijbels en contextueel (goed aangepast aan de cultuur van een volk) zijn.

Vraag. Welke eigentijdse vormen zijn Bijbels en tevens contextueel (goed aangepast aan de cultuur van een volk)?

Aantekeningen. Een gemeente zou zijn functies moeten uitdrukken in contextuele vormen die tevens Bijbels verantwoord zijn. De vormen in de gemeente mogen nooit het duidelijke onderricht in de Bijbel schenden. Voorbeelden hiervan zijn:

Een groep met een gemeenschappelijke netwerk van relaties (familie en vrienden) (Handelingen 10:24,27). De militaire centurio Cornelius nodigde de apostel Petrus uit om zijn familie en vrienden in zijn eigen huis (Grieks: oikos) te komen toespreken. Deze groep heidenen (niet-Joden) die in een gewoon huis bijeenkwamen werd de eerste gemeente (een huiskerk) onder de heidenen. Welke familieleden, vrienden, burens en collega's zou jij in een huis kunnen bijbrengen om het evangelie te vertellen?

Een groep met een gemeenschappelijke sociale structuur (huishouding) (Handelingen 16:13-15,29-34).

De apostel Paulus sprak tot een groep mensen die buiten bij een rivier bijeenkwamen voor gebed. Lydia zou wel de eerste discipel van Jezus Christus in Europa geweest kunnen zijn. De leden van haar huishouding (Grieks: oikos) werden ook christen. Paulus sprak ook tot een gevangenenbewaarder in de gevangenis te Filippi en hij en zijn hele huishouding (Grieks: panoi) werden ook discipelen van Jezus Christus.

Een “familie of huishouding” (Grieks: oikos) is een groep mensen met een gemeenschappelijke sociale structuur die het volgende inhoudt: wonen op dezelfde plaats, met elkaar werken (als werkgever en werknemer) en met elkaar God aanbidden. Welke gelijksoortige groepen mensen vormen een familie of huishouding in jouw woonplaats en zou je met het evangelie kunnen benaderen? Bijvoorbeeld: studenten, militair personeel, kleine zelfstandigen, jonge getrouwde gezinnen, fabrieksarbeiders, een minderheidsgroep, asielzoekers, een kaste of groep kastelozen, een bergstam, enz.

Een groep met een gemeenschappelijke interesse (een Bijbelstudiegroep of discipelgroep) (Handelingen 17:1-4; Handelingen 18:7-8; Handelingen 19:8-10).

Naar zijn gewoonte bracht Paulus wekelijks een groep mensen uit de plaatselijke synagoge (of andere godsdienstige groepering) bijeen om de Bijbel met elkaar te bespreken. Zijn doel was hen te overtuigen discipelen van Jezus Christus te worden. Welke groep geïnteresseerden in een gemeente, godsdienst, sportvereniging, enz. zou jij bijeen kunnen brengen om met hen de Bijbel te bespreken?

(4) Richtlijnen voor vormen in de gemeente.

Vraag. Welke richtlijnen zouden de vormen in de Gemeente moeten bepalen?

Aantekeningen. Vier richtlijnen zijn belangrijk voor het kiezen van gepaste en eigentijdse vormen in de Gemeente.

De richtlijn voor een vorm is aanbidding in geest en waarheid (Johannes 4:19-24). Jezus Christus kondigde aan dat de tijd was aangebroken om alle vormen van aanbidding uit te drukken “in geest en waarheid” De houding waarmee christenen God horen te aanbidden mag niet “uiterlijke vertoon” zijn (zie Jesaja 1:13-15), maar moet innerlijke oprechtheid zijn (in geest). Hij behoort anderen oprecht te vergeven (in waarheid), zijn eigen leven oprecht te onderwerpen en toe te wijden aan Christus en zich vooral erop te richten om God te kennen en met Hem om te gaan.

De richtlijn voor een vorm is dat het in volkomen overeenstemming met de Bijbel moet zijn (1 Korintiërs 4:6).

De profeten in het Oude Testament zeiden altijd: “Dit zegt de HEER van de hemelse machten” (Jeremia 29:4). En Jezus Christus zei steeds, “Er staat geschreven” (Matteüs 4:4). Daarom paste de apostel Paulus deze regel op zichzelf en zijn medewerkers toe: “Niet te gaan boven wat er geschreven staat (in de Bijbel)”! Christenen horen de God van de Bijbel niet te aanbidden en te dienen met tradities die de Bijbel schenden (zie Jesaja 1:10-18; Jesaja 58:2-12)! Christenen horen God te aanbidden in overeenstemming met de openbaring in de Bijbel.

² Dopen met water. Grieks: derde naamval = aanduiding van het middel waarmee: met water en met de Heilige Geest (Markus 1:8) en Grieks “en” = aanduiding van de plaats waar: in de woestijn (Markus 1:4) en in de Jordaan (Markus 1:5), niet ondergedompeld in de woestijn of ondergedompeld in de rivier. Filippus doopte de kamerling met water (Handelingen 8:36-39) op een plaats waar “er wat water was” (vers 36) en door “te staan in het water en niet door onderdompeling”, omdat zij beiden vanuit de plaats waar er wat water was omhoogkwamen en niet van onder het oppervlakte van het water (vers 38-39). De methode voor dopen met water wordt in de Bijbel niet voorgeschreven!

De openbaring in de Bijbel is voortgaand. Het oude verbond is overgegaan in het nieuwe verbond (Hebreeën 8:5-13). Daarom moet het oude Testament altijd uitgelegd worden in het licht van het Nieuwe Testament (en niet andersom)! Vele functies en vormen in het Oude Testament zijn *vervuld* (Matteüs 5:17) en daarom *opgeheven* (Kolossenzen 2:14) en *afgeschafft* (Efeziërs 2:15).

De apostel Paulus heeft duidelijk opgetekend hoe de gemeente (Grieks: ekklésia) als Gods huishouding (Grieks: oikos) zich moet gedragen en welke leiders de gemeente moet kiezen (1 Timoteüs 3:15). Hij gaf “instructies” (in de eerste brief aan Timoteüs) over de gezonde leer, over de openbare aanbidding, over de relaties tussen mannen en vrouwen in de gemeente, over de aanstelling van oudsten en diakenen, over speciale groepen in de gemeente als oudere vrouwen, slaven en de rijken, en over het najagen van godsvrucht, gerechtigheid, geloof, liefde en zachtmoedigheid. Hij spoorde Timoteüs aan, “Geef acht op uzelf en op de leer” (1 Timoteüs 4:16).

De richtlijn voor een vorm is dat het nuttig en opbouwend moet zijn (1 Korintiërs 10:23). Bepaalde functies in de gemeente zijn verplicht; anderen zijn geoorloofd, maar niet noodzakelijk verplicht. Hoewel bepaalde functies in de gemeente geoorloofd kunnen zijn, zijn zij niet in alle omstandigheden nuttig of opbouwend. Bijvoorbeeld, het eten van vlees en het drinken van wijn zijn geoorloofd, maar zeker niet altijd nuttig en opbouwend, omdat bepaalde groepering van mensen vegetarisch of geheelonthouders zijn. Mensen die van oordeel zijn dat het eten van vlees en het drinken van wijn verkeerd zijn, mogen geen oordeel vellen over mensen die wel vlees eten en wijn drinken. En mensen die deze dingen wel doen mogen niet neerkijken op mensen die het niet doen (Romeinen 14:1 – 15:7). Het is liefde rekening te houden met het geweten van mensen en het enige motief iets te doen of na te laten is om alles ter ere van God te doen (1 Korintiërs 10:23-33).

De richtlijn voor een vorm is dat het overeenstemt met de roeping en toegewezen taak van de christen (1 Korintiërs 3:5-15). Hoewel de wereldwijde Gemeente alle Bijbelse functies en taken verricht, beperkt Gods roeping elke christen tot bepaalde functies. Het is God die mensen tot verschillende taken roept. Elk taak kan verschillende vormen aannemen, omdat de Godgegeven talenten (vaardigheden) verschillen, de groeistadia van de christenen verschillen, de mate van hun toewijding verschilt en ook hun prestaties verschillen. Niet alle christenen bouwen met goud en kostbare stenen.

De roeping van God en de toerusting van God maken elke christen verantwoordelijk en aansprakelijk voor God, maar het is tegelijk een opluchting, omdat niet elke bijeenkomst bijgewoond hoeft te worden en niet elke bediening in de wereld noodzakelijk door jou uitgevoerd hoeft te worden. Christenen mogen verschillende functies (taken) in het Lichaam van Christus hebben. En hun functies mogen ze verschillende vormen geven, mits zij Bijbels en contextueel zijn. Christenen mogen zichzelf beperken in hun roeping en toegewezen taken!